

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра адміністративно-правових дисциплін та публічного управління

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	третій (денна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»

(підпис)

Мирослав ТРЕЦОВ

Розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування протокол від 04.06.2024 № 19, протокол від 22.08.2024 № 22, на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти протокол від 02.09.2024 № 1.

Публічні фінанси. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024. 20 с.

РОЗРОБНИК:

1. Професор кафедри управління та адміністрування Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор наук з державного управління, доцент Трещов Мирослав Миколайович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор наук з державного управління, професор Крушельницька Таїсія Анатоліївна.
2. Доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», кандидат наук з державного управління, доцент Матвеева Ольга Юріївна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	7	
Загальна кількість годин	210	
Рік підготовки	3	
Семестр	5, 6	
Лекції	30	
Семінарські	28	
Практичні	22	
Самостійна робота	130	
Індивідуальні завдання (курсова робота)		
Підсумковий семестровий контроль	залік, екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Публічні фінанси» є формування у здобувачів цілісного уявлення про бюджетний процес та управління ним; бюджетні інститути та процеси, що визначають його специфіку; фінансові відносини, що виникають на різних рівнях бюджетного регулювання та відносин бюджетів з ланками фінансової системи, які будуються на засадах бюджетної політики, принципах та закономірностях бюджетного механізму.

Очікуваними результатами навчання навчальної дисципліни «Публічні фінанси» є забезпечення теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти та набуття і закріплення ними практичних навичок щодо організації та функціонування бюджетної системи і бюджетної політики, методів та інструментів управління публічними фінансами, розвитку економічної та соціальної інфраструктури територій. При цьому ключовим є вивчення сутності бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство, законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання, що сприятиме формуванню у майбутніх публічних управлінців всебічного розуміння їх ролі у сфері публічних фінансів.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та

наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК9 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК2 – Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК7 – Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК10 – Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК13 – Здатність до стратегічного та аналітичного мислення, управління проектами та ризиками.

Пререквізити: «Місцеве самоврядування в системі публічного управління», «Основи державної політики».

Постреквізити: «Стратегічне та антикризове управління».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН4 – Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6 – Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН11 – Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН18 – Уміти визначити та структурувати пріоритети на галузевому рівні та забезпечувати реалістичне планування галузевого управління відповідно до визначених пріоритетів, ресурсного потенціалу, середньо- та довгостроковою спроможністю державного та місцевих бюджетів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Сутність державних фінансів. Склад державних фінансів. Система державних фінансів. Система державних доходів. Система державних видатків. Державний кредит. Грошові потоки сфери державних фінансів. Бюджетний устрій та бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи.

ТЕМА 2. БЮДЖЕТ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР

Сутність і роль бюджету. Етимологія терміну «бюджет». Альтернативні визначення бюджету. Органи управління бюджетом. Система управління бюджетом. Етапи та методи управлінської діяльності у бюджетному процесі. Чинники, що визначають якість бюджетного процесу. Бюджет як економічна та юридична категорія. Призначення та структура бюджету держави. Зведений бюджет України.

ТЕМА 3. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТАМИ

Загальна характеристика складових управління бюджетом: бюджетне планування, організація виконання бюджету, облік виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету. Організація бюджетного планування. Касове виконання дохідної та видаткової частини державного й місцевих бюджетів. Бюджетні права органів публічної влади.

ТЕМА 4. СТРУКТУРА БЮДЖЕТУ ТА ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМ ПРОЦЕСОМ

Система доходів бюджету. Економічний зміст і методи формування доходів бюджету. Класифікація доходів бюджету. Джерела формування доходів бюджету. Склад, структура і динаміка доходів державного і місцевих бюджетів України. Система видатків бюджету. Економічний зміст видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Класифікація видатків бюджету. Склад і динаміка видатків державного та місцевих бюджетів України. Бюджетний дефіцит і бюджетний профіцит. Види бюджетного дефіциту. Причини незбалансованості бюджетів. Наслідки та межі бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Зведений бюджет України. Спеціальний фонд. Бюджетні призначення. Бюджетні асигнування. Бюджетний запит. Розпорядники бюджетних коштів.

ТЕМА 5. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Сутність і функції податків, їх класифікація. Податкова система України. Основи побудови податкової системи України. Принципи оподаткування та організація оподаткування. Пряме та непряме оподаткування. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Митні платежі. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб. Екологічний податок. Податок на майно. Місцеві податки і збори.

ТЕМА 6. СИСТЕМА ФОНДІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Причини формування фондів цільового призначення. Постійні та тимчасові фонди. Мета та завдання створення цільових фондів. Джерела доходів та напрями видатків Пенсійного фонду України та Фонду соціального захисту України. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

ТЕМА 7. КОНТРОЛЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ

Суть і призначення бюджетного контролю. Фінансовий контроль, його роль та місце в бюджетному процесі. Механізм бюджетного контролю. Види, форми і методи бюджетного контролю. Органи державного бюджетного контролю. Характеристика органів бюджетного контролю, їх повноважень та функцій. Рахункова палата України. Державна податкова служба України. Державна аудиторська служба України. Відповідальність за бюджетні правопорушення. Заходи впливу та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Бюджетний контроль і аудит. Податковий контроль. Бюджетний аудит.

ТЕМА 8. БЮДЖЕТНИЙ УСТРІЙ ТА ПОЛІТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ

Бюджетна діяльність. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи. Форми політичної діяльності. Політична участь. Класифікація політичної участі. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності. Бюджетна система як система управління публічними справами. Структура бюджетної політичної системи. Суб'єктно-об'єктні відносини. Типи бюджетних систем. Децентралізація державної влади та її вплив на бюджет. Легальне лобіювання групових інтересів.

ТЕМА 9. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сутність та мета бюджетної політики в умовах воєнного стану. Схема взаємодії складових елементів бюджетної політики. Бюджетна стратегія. Бюджетна тактика. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на бюджетну політику.

ТЕМА 10. СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ ПУБЛІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Основи середньострокового публічного планування бюджету. Бюджетні параметри на найближчі три роки з прогнозом на поступове зростання і відновлення економіки. Передбачуваність бюджетної політики та прогнозування як передумови забезпечення системних реформ, підвищення інвестиційної привабливості та покращення бізнес-клімату.

ТЕМА 11. БЮДЖЕТНА ДЕКЛАРАЦІЯ

Нормативно-правова основа формування бюджетної декларації. Порядок розробки та затвердження бюджетної декларації. Структура та зміст бюджетної декларації. Пріоритетні напрями бюджетної політики. Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України. Міжнародні резерви та офіційний курс гривні.

ТЕМА 12. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Зміст бюджетної політики органів місцевого самоврядування. Основні документи, що визначають бюджетну політику на місцевому рівні. Програмна заява з бюджетної політики. Бюджетний баланс. Обмеження максимальної суми заборгованості місцевого самоврядування. Звітність про реалізацію бюджетної політики на місцевому рівні.

ТЕМА 13. МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА СИСТЕМА БЮДЖЕТНОГО ВИРІВНЮВАННЯ

Сутність та мета регулювання міжбюджетних відносин. Поняття «міжбюджетні відносини» та підходи щодо їх вдосконалення. Розмежування видатків, групування видатків. Сутність та види міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів. Механізм розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів. Збалансування доходів і видатків бюджету місцевого самоврядування.

ТЕМА 14. ОБСЛУГОВУВАННЯ БОРГОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сутність, причини державного боргу та його структура. Внутрішні запозичення, їхня характеристика. Зовнішні запозичення, їхня характеристика. Економічні і соціальні наслідки, межі державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним кредитом. Державний борг як наслідок існування державного кредиту. Формування та обслуговування гарантованого державного боргу.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Бюджетна система України.	1. Сутність державних фінансів, склад державних фінансів та система державних фінансів. 2. Система державних доходів. Система державних видатків. 3. Державний кредит. 4. Грошові потоки сфери державних фінансів. 5. Бюджетний устрій та бюджетна система.	2

<p>Тема № 2. Бюджет: теоретичний вимір.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і роль бюджету. 2. Органи управління бюджетом. Система управління бюджетом. 3. Етапи та методи управлінської діяльності у бюджетному процесі. 4. Чинники, що визначають якість бюджетного процесу. 5. Призначення та структура бюджету держави. Зведений бюджет України. 	2
<p>Тема № 3. Основи управління бюджетами.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика складових управління бюджетом: бюджетне планування, організація виконання бюджету, облік виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету. 2. Організація бюджетного планування. 3. Касове виконання дохідної та видаткової частини державного й місцевих бюджетів. 4. Бюджетні права органів публічної влади. 	2
<p>Тема № 4. Структура бюджету та основи бюджетного процесу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система доходів бюджету. Економічний зміст і методи формування доходів бюджету. 2. Склад, структура і динаміка доходів державного і місцевих бюджетів України. 3. Система видатків бюджету. Економічний зміст видатків бюджету. 4. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. 5. Бюджетний дефіцит і бюджетний профіцит. 6. Бюджетні призначення. Бюджетні асигнування. Бюджетний запит. Розпорядники бюджетних коштів. 	2
<p>Тема № 5. Податкова система.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і функції податків, їх класифікація. 2. Податкова система України. 3. Пряме та непряме оподаткування. 4. Податок на додану вартість. 5. Податок на прибуток підприємств. 6. Податок на доходи фізичних осіб. 	2
<p>Тема № 6. Система фондів соціального захисту.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини формування фондів цільового призначення. 2. Постійні та тимчасові фонди. 3. Мета та завдання створення цільових фондів. 4. Джерела доходів та напрями видатків Пенсійного фонду України та Фонду соціального захисту України. 5. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. 	2
<p>Тема № 7. Контроль та відповідальність в бюджетному процесі.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суть і призначення бюджетного контролю. 2. Фінансовий контроль, його роль та місце в бюджетному процесі. 3. Органи державного бюджетного контролю. 4. Відповідальність за бюджетні правопорушення. 5. Бюджетний контроль і аудит. Податковий контроль. Бюджетний аудит. 	2

<p>Тема № 8. Бюджетний устрій та політична взаємодія.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетна діяльність. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи. 2. Форми політичної діяльності. Політична участь. 3. Бюджетна система як система управління публічними справами. 4. Децентралізація державної влади та її вплив на бюджет. 5. Легальне лобіювання групових інтересів. 	2
<p>Тема № 9. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та мета бюджетної політики в умовах воєнного стану. 2. Схема взаємодії складових елементів бюджетної політики. 3. Бюджетна стратегія. Бюджетна тактика. 3. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на бюджетну політику. 	2
<p>Тема № 10. Середньострокове публічне планування бюджету.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи середньострокового публічного планування бюджету. 3. Бюджетні параметри на найближчі три роки з прогнозом на поступове зростання і відновлення економіки. 4. Передбачуваність бюджетної політики та прогнозування як передумови забезпечення системних реформ, підвищення інвестиційної привабливості та покращення бізнес-клімату. 	2
<p>Тема № 11. Бюджетна декларація.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правова основа формування бюджетної декларації. 2. Порядок розробки та затвердження бюджетної декларації. Структура та зміст бюджетної декларації. 3. Пріоритетні напрями бюджетної політики. 4. Основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України. 5. Міжнародні резерви та офіційний курс гривні. 	2
<p>Тема № 12. Бюджетна політика на місцевому рівні.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст бюджетної політики органів місцевого самоврядування. 2. Основні документи, що визначають бюджетну політику на місцевому рівні. 3. Програмна заява з бюджетної політики. 4. Бюджетний баланс. Обмеження максимальної суми заборгованості місцевого самоврядування. 5. Звітність про реалізацію бюджетної політики на місцевому рівні. 	2
<p>Тема № 13. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та мета регулювання міжбюджетних відносин. Поняття «міжбюджетні відносини» та підходи щодо їх вдосконалення. 2. Розмежування видатків, групування видатків. 3. Сутність та види міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів. 4. Механізм розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів. 5. Збалансування доходів і видатків бюджету місцевого самоврядування. 	2

Тема № 14. Обслуговування боргових зобов'язань державного бюджету України в умовах воєнного стану.	1. Сутність, причини державного боргу та його структура. 2. Внутрішні запозичення, їхня характеристика. Зовнішні запозичення, їхня характеристика. 3. Економічні і соціальні наслідки, межі державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. 4. Управління державним кредитом. Державний борг як наслідок існування державного кредиту. 5. Формування та обслуговування гарантованого державного боргу.	2
--	---	---

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Бюджетна система України.	2
Тема № 2. Бюджет: теоретичний вимір.	2
Тема № 3. Основи управління бюджетами.	2
Тема № 4. Структура бюджету та основи бюджетного процесу.	2
Тема № 5. Податкова система.	2
Тема № 6. Система фондів соціального захисту.	2
Тема № 7. Контроль та відповідальність в бюджетному процесі.	2
Тема № 8. Бюджетний устрій та політична взаємодія.	2
Тема № 9. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану.	2
Тема № 10. Середньострокове публічне планування бюджету.	2
Тема № 11. Бюджетна декларація.	2
Тема № 12. Бюджетна політика на місцевому рівні.	2
Тема № 13. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання.	2
Тема № 14. Обслуговування боргових зобов'язань державного бюджету України в умовах воєнного стану.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 3. Основи управління бюджетами.	2
Тема № 4. Структура бюджету та основи бюджетного процесу.	2
Тема № 5. Податкова система.	2
Тема № 6. Система фондів соціального захисту.	2
Тема № 7. Контроль та відповідальність в бюджетному процесі.	2
Тема № 8. Бюджетний устрій та політична взаємодія.	2
Тема № 9. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану.	2
Тема № 10. Середньострокове публічне планування бюджету.	2
Тема № 11. Бюджетна декларація.	2
Тема № 12. Бюджетна політика на місцевому рівні.	2
Тема № 13. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Бюджетна система України.	10
Тема № 2. Бюджет: теоретичний вимір.	10
Тема № 3. Основи управління бюджетами.	12
Тема № 4. Структура бюджету та основи бюджетного процесу.	12
Тема № 5. Податкова система.	12
Тема № 6. Система фондів соціального захисту.	12
Тема № 7. Контроль та відповідальність в бюджетному процесі.	12
Тема № 8. Бюджетний устрій та політична взаємодія.	8
Тема № 9. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану.	8
Тема № 10. Середньострокове публічне планування бюджету.	6
Тема № 11. Бюджетна декларація.	6
Тема № 12. Бюджетна політика на місцевому рівні.	6
Тема № 13. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання.	8
Тема № 14. Обслуговування боргових зобов'язань державного бюджету України в умовах воєнного стану.	8

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність державних фінансів.
2. Склад державних фінансів.
3. Система державних фінансів.
4. Система державних доходів.
5. Система державних видатків.
6. Державний кредит.
7. Грошові потоки сфери державних фінансів.
8. Бюджетний устрій та бюджетна система.
9. Принципи побудови бюджетної системи.
10. Сутність і роль бюджету.
11. Етимологія терміну «бюджет».
12. Альтернативні визначення бюджету.
13. Органи управління бюджетом.
14. Система управління бюджетом.
15. Етапи та методи управлінської діяльності у бюджетному процесі.
16. Чинники, що визначають якість бюджетного процесу.
17. Бюджет як економічна та юридична категорія.
18. Призначення та структура бюджету держави.
19. Зведений бюджет України.
20. Загальна характеристика складових управління бюджетом: бюджетне планування, організація виконання бюджету, облік виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету.
21. Організація бюджетного планування.
22. Касове виконання дохідної та видаткової частини державного й місцевих бюджетів.

23. Бюджетні права органів публічної влади.
24. Система доходів бюджету.
25. Економічний зміст і методи формування доходів бюджету.
26. Класифікація доходів бюджету.
27. Джерела формування доходів бюджету.
28. Склад, структура і динаміка доходів державного і місцевих бюджетів України.
29. Система видатків бюджету.
30. Економічний зміст видатків бюджету.
31. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку.
32. Класифікація видатків бюджету.
33. Склад і динаміка видатків державного та місцевих бюджетів України.
34. Бюджетний дефіцит і бюджетний профіцит.
35. Види бюджетного дефіциту.
36. Причини незбалансованості бюджетів.
37. Наслідки та межі бюджетного дефіциту.
38. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
39. Зведений бюджет України.
40. Спеціальний фонд.
41. Бюджетні призначення.
42. Бюджетні асигнування.
43. Бюджетний запит.
44. Розпорядники бюджетних коштів.
45. Сутність і функції податків, їх класифікація.
46. Податкова система України.
47. Основи побудови податкової системи України.
48. Принципи оподаткування та організація оподаткування.
49. Пряме та непряме оподаткування.
50. Податок на додану вартість.
51. Акцизний збір.
52. Митні платежі.
53. Податок на прибуток підприємств.
54. Податок на доходи фізичних осіб.
55. Екологічний податок.
56. Податок на майно.
57. Місцеві податки і збори.
58. Причини формування фондів цільового призначення.
59. Постійні та тимчасові фонди.
60. Мета та завдання створення цільових фондів.
61. Джерела доходів та напрями видатків Пенсійного фонду України та Фонду соціального захисту України.
62. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
63. Суть і призначення бюджетного контролю.

64. Фінансовий контроль, його роль та місце в бюджетному процесі.
65. Механізм бюджетного контролю.
66. Види, форми і методи бюджетного контролю.
67. Органи державного бюджетного контролю.
68. Характеристика органів бюджетного контролю, їх повноважень та функцій.
69. Рахункова палата України.
70. Державна податкова служба України.
71. Державна аудиторська служба України.
72. Відповідальність за бюджетні правопорушення.
73. Заходи впливу та відповідальність за порушення бюджетного законодавства.
74. Бюджетний контроль і аудит.
75. Податковий контроль.
76. Бюджетний аудит.
77. Бюджетна діяльність.
78. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи.
79. Форми політичної діяльності.
80. Політична участь.
81. Класифікація політичної участі.
82. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності.
83. Бюджетна система як система управління публічними справами.
84. Структура бюджетної політичної системи.
85. Суб'єктно-об'єктні відносини.
86. Типи бюджетних систем.
87. Децентралізація державної влади та її вплив на бюджет.
88. Легальне лобіювання групових інтересів.
89. Сутність бюджетної політики в умовах воєнного стану.
90. Мета бюджетної політики в умовах воєнного стану.
91. Схема взаємодії складових елементів бюджетної політики.
92. Бюджетна стратегія.
93. Бюджетна тактика.
94. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на бюджетну політику.
95. Основи середньострокового публічного планування бюджету.
96. Бюджетні параметри на найближчі три роки з прогнозом на поступове зростання і відновлення економіки.
97. Передбачуваність бюджетної політики та прогнозування як передумови забезпечення системних реформ, підвищення інвестиційної привабливості та покращення бізнес-клімату.
98. Нормативно-правова основа формування бюджетної декларації.
99. Порядок розробки та затвердження бюджетної декларації.
100. Структура та зміст бюджетної декларації.
101. Пріоритетні напрями бюджетної політики.

102. Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України.
103. Міжнародні резерви.
104. Офіційний курс гривні.
105. Зміст бюджетної політики органів місцевого самоврядування.
106. Основні документи, що визначають бюджетну політику на місцевому рівні.
107. Програмна заява з бюджетної політики.
108. Бюджетний баланс.
109. Обмеження максимальної суми заборгованості місцевого самоврядування.
110. Звітність про реалізацію бюджетної політики на місцевому рівні.
111. Сутність та мета регулювання міжбюджетних відносин.
112. Поняття «міжбюджетні відносини» та підходи щодо їх вдосконалення.
113. Розмежування видатків, групування видатків.
114. Сутність та види міжбюджетних трансфертів.
115. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.
116. Механізм розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів.
117. Збалансування доходів і видатків бюджету місцевого самоврядування.
118. Сутність, причини державного боргу та його структура.
119. Внутрішні запозичення, їхня характеристика.
120. Зовнішні запозичення, їхня характеристика.
121. Економічні і соціальні наслідки, межі державного боргу.
122. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
123. Управління державним кредитом.
124. Державний борг як наслідок існування державного кредиту.
125. Формування та обслуговування гарантованого державного боргу.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторних занять здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
	заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Публічні фінанси» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, наскрізні/командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові/розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Загальна оцінка за самостійну роботу складається із кількості правильних відповідей, наданих на тестові завдання чи за запитання в усному (письмовому) опитуванні. Тестування містить 10 запитань для денної форми навчання (1 правильна відповідь = 1 бал).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зарахова	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.

83-89		Добре	В	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			С	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	Д	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			Е	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59		не зараховано	Не задовільно	FX
1-34	F			« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Для успішного освоєння дисципліни слухачами необхідна наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Інтернет, фліпчарт, кольорові фломастери.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15 жовт. 1985 р. URL : <https://cutt.ly/afxYwNn> (дата звернення: 01.07.2024).

- закони:

1. Бюджетний Кодекс України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 01.07.2024).
2. Конституція України : закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://cutt.ly/3fQqGJG> (дата звернення: 01.07.2024).
3. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.07.2024).
4. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вер. 2012 р. №5203-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 01.07.2024).
5. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 лип. 2010 р. № 2404-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 01.07.2024).
6. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 01.07.2024).
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157> (дата звернення: 01.07.2024).
8. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.07.2024).
9. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156> (дата звернення: 01.07.2024).
10. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вер. 1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 01.07.2024).
11. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 лип. 2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 01.07.2024).
12. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://cutt.ly/ufQqDlb> (дата звернення: 01.07.2024).
13. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N> (дата звернення: 01.07.2024).
14. Про Рахункову палату України: Закон України від 7 лип. 2015 р. № 576-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 01.07.2024).
15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 чер. 2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 01.07.2024).
16. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 чер. 2014 р. № 1508-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 01.07.2024).

- підзаконні акти:

1. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 чер. 2016 р. № 474-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

2. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2006 р. № 90-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/29277890> (дата звернення: 01.07.2024).

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05 сер. 2020 р. URL : <https://cutt.ly/NfxTV6j> (дата звернення: 01.07.2024).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг: наказ Мінекономіки від 12 лип. 2007 р. № 219. URL : <https://cutt.ly/6aIDrnH> (дата звернення: 01.07.2024).

5. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 трав. 2015 р. № 378. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

6. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січ. 2011 р. № 6. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

7. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 трав. 2007 р. № 308-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

8. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL : <https://cutt.ly/GfQwX8v> (дата звернення: 01.07.2024).

9. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017 – 2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лют. 2017 р. № 142-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/142-2017-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

10. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 01.07.2024).

Підручники:

1. Бюджетна система: підручник / В.Г.Дем'янишин, О.П.Кириленко, З.М.Лободіна [та ін.] ; за ред. В.Г.Дем'янишина, О.П.Кириленко, З.М.Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бюджетне прогнозування: метод. рек. для проведення тренінгів з дисципліни «Публічні фінанси» / уклад. Трещов М.М., Мунько А.Ю. Дніпро: ДДУВС, 2022. 64 с.

2. Публічні фінанси: метод. рек. для підготовки до семінар. і практ. занять (для здобувачів першого рівня вищ. освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування») / уклад. С.О.Шевченко, М.М.Трещов. Дніпро: ДДУВС, 2022. 56 с.

3. Сучасні інструменти розвитку громад : навч. посіб. / М.М.Трещов, А.Ю.Мунько. Дніпро : ДДУВС, 2023. 260 с.

4. Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади : навч. посіб. / С.О.Шевченко, М.М.Трещов, А.Ю.Мунько. – Дніпро : ДДУВС, 2022. – 392 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2020. 440 с

2. Мунько А.Ю. Децентралізація та стандартизація системи публічних послуг (на прикладі сфери охорони здоров'я). Державне управління: удосконалення та розвиток. Дніпро: ДДАЕУ, 2020. № 8. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1714>.

3. Мунько А.Ю. Процедура дефолту органу місцевого самоврядування: досвід для України. Ефективність державного управління. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. Вип. 1. С. 173 – 183.

4. Трещов М.М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів : монографія / М.М. Трещов. Дніпро, ДРІДУ НАДУ : Моноліт, 2018. – 308 с.

5. Трещов М.М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. Вісник післядипломної освіти. Серія «соціальні та поведінкові науки». Київ: УМО НАПНУ, 2021. Вип. 16 (45). С. 253 – 266.

6. Трещов М.М. Соціально-економічний стан воюючої країни у зв'язку з євроінтеграційним поступом: оцінка та антикризові заходи держави. Публічне управління та митне адміністрування. 2022. Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці. С. 129 – 135.

7. Трещов М.М. Удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в умовах децентралізації влади в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. Дніпро: Гельветика, 2021. Вип. 1 (28). С. 83 – 87

8. Трещов М.М. Фінансове забезпечення відновлення та реконструкції України у повоєнний період. Науковий вісник: Державне управління. 2023. № 2 (14). С. 19 – 40.

9. Трещов М.М., Наумик А.С. Цифровізація воюючої держави: необхідність та переваги. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 9. URL : <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-02-10>.

10. Трещов М.М., Хохба О.Т. Удосконалення методології смартизації управління розвитком територій. *Науковий вісник: державне управління*. Київ: ТОВ «Про формат». 2023. № 1 (13). С. 178 – 194.

11. Latynin M., Pastukh K, Tarasenko D., Shevchenko S., Munko A. Public administration in the economic sphere of Ukraine: strategic approach (2021). *Studies of applied economics*, Vol.39, №5.

12. Treschov M. World experience of local finances management. *Visegrad Journal on Human Rights*. Bratislava : Pan-European University Faculty of Law, 2018. Vol. 2, Nr. 1. P. 157 – 161.

13. Treshchov M., Munko A. Reshoring as a way of industrial breakthrough of Ukraine for sustainable development. *Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O. Yu., Krushelnytska T. A, Prokopenko L. L. [etc.]; ed. by O. Yu. Bobrovska. – Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. С. 97 – 106.*

Інтернет-ресурси:

1. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://www.mtu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
7. Державна рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua>.
8. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Децентралізація влади в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua>.

**Завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління**

Ірина ДЗІЮБА

